

Złota jesień do parku zawitała, pod drzewami skarby rozsypała

Propozycje aktywności pomocne w trakcie planowania pracy wychowawczo-dydaktycznej dla dzieci młodszych na październik

Cele ogólne:

- wzbogacanie wiedzy przyrodniczej dzieci i rozbudzenie zainteresowania światem przyrody;
- różnicowanie i nazywanie wybranych owoców jesieni;
- rozwijanie umiejętności klasyfikowania przedmiotów;
- stymulowanie zmysłu smaku i dotyku;
- doskonalenie umiejętności słuchania, rozumienia i wypowiedziania się na zadany temat;
- rozwijanie sprawności manualnej;
- rozwijanie poczucia rytmu i pamięci słuchowej;
- stwarzanie okazji do swobodnej ekspresji ruchowej i muzycznej.

Propozycje aktywności

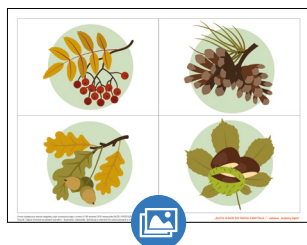
Wprowadzenie do tematu zajęć

- **Owoce jesieni – prowadzenie obserwacji przyrodniczych.** Prowadzący zachęca dzieci do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie jesienią. Jeśli istnieje taka możliwość, organizuje spacer w miejsca, gdzie maluchy mogą zobaczyć „owoce” jesieni (np. kasztany, żółędzie, jarzębina, szyszki), m.in. do parku. Przedszkolaki zbierają okazy do kąpka przyrody.

- **Jesienny kąpik – tworzenie kąpka przyrody.** Dzieci segregują zgromadzone podczas spacerów materiały przyrodnicze. Owoce układają w koszykach, które nauczyciel może symbolicznie oznaczyć obrazkami, aby maluchy zawsze odkładały je we właściwe miejsce.

- **Jesienne drzewa – poznawanie drzew wszystkimi zmysłami.** Maluchy podczas spacerów przyglądają się drzewom – zwracają uwagę na ich kolor, kształt i wielkość liści. Za pomocą zmysłów poznają drzewa najdokładniej jak to możliwe – mogą się do nich przytulać, przyłożyć ucho i nasłuchiwać, czy drzewo wydaje jakieś dźwięki, mogą dotykać i obserwować przez lupę korę, liście czy owoce, które spadły z drzewa. Nauczyciel powinien też zachęcić dzieci, aby powąchały korę, liście i owoce.

Zabawy inicjowane przez nauczyciela

- **Jesień w przedszkolu – wykonanie pracy grupowej.** W ciągu dnia nauczyciel zachęca dzieci, aby pomogły mu stworzyć makietę lasu lub parku. W płaskim plastikowym pojemniku (może też być dno kartonowego pudła wycięte na wysokość około 5 cm) umieszczają warstwę piasku i drobnych kamyków (to będzie podstawa kompozycji), następnie wykorzystując zebrane wcześniej gałązki, liście, kasztany, orzechy, mech itp., układają jesienny krajobraz. Przedszkolaki mogą uzupełnić swoją pracę elementami ulepionymi z plasteliny (np. jeź, sowa). Jako podstawę drzew można wykorzystać rolki po ręczniku papierowym, które można naciąć (aby można było je przymocować). Do połowy „pnia” można wykonać małe dziurki (np. za pomocą gwoździa). W nacięcia należy włożyć gałązki i liście.

- **Skarby jesieni – gromadzenie w kąpku przyrody jesiennych darów.** Dzieci mogą wykorzystywać zgromadzone skarby do zabaw swobodnych, badawczych, muzycznych, konstrukcyjnych i manipulacyjnych. Warto inspirować maluchy do wykonywania z darów jesieni prac przestrzennych – poniżej propozycje prostych zabawek.

Kasztanowy pajęczek. Dzieci przecinają w połowie cztery druczki kreatywne, a następnie wyskubują materiał z jednej końcówki każdego druczka i wbijają tę część do kasz-

tana (cztery druciki-nogi z jednej strony i cztery z drugiej). Z przodu przyklejają ruchome oczka i pajak jest gotowy. Zamiast ruchomych oczek można wykorzystać kółeczka z papieru wykonane dziurkaczem – należy je przykleić i na każdej narysować kropkę pisakiem.

Pajaczki można przyczepić do długiej gumki, aby dzieci mogły je prowadzić po podłodze lub odbijać od ściany.

Łódki z łupinek orzechów. Maluch wbija na wykałaczkę liść tak, aby tworzył żagiel. Następnie jedną połówkę łupiny orzecha wypełnia plasteliną i na środku łupiny wbija wykałaczkę z żaglem. Taka łódka idealnie nadaje się do zabaw w wodzie.

Łódki można puszczać w dużej kałuży, wykorzystując siłę powiewu, który dzieci wywołają kawałkiem tektury. Świetna zabawa gwarantowana – tylko koniecznie trzeba pamiętać o kaloszach!

Zabawy integracyjne

- **„Kasztany i żołędzie” – zabawa ruchowa przy wierszyku.** Dzieci dobierają się w pary i spacerują po dywanie, na którym leżą rozsypane kasztany i żołędzie (w bardzo dużej ilości). Jedna osoba z pary niesie „koszyk” (podwija koszulkę i cały czas ją trzyma), a druga zbiera dary jesieni, które wrzuca do „koszyka” partnera zgodnie z treścią wierszyka.

Kasztany i żołędzie (Monika Majewska)

*Spadają kasztany, spadają żołędzie,
pełno ich tu wszędzie.*

*dzieci spacerują w rytmie wygrywanym
przez nauczyciela na bębenku pomiędzy
darami jesieni, starając się ich nie deptać*

*Zbieramy kasztany, zbieramy żołędzie,
pełno ich tu wszędzie.*

*zatrzymują się w miejscu i zbierają do „koszyka”
tyle kasztanów, ile tylko zdążą
– dopóki nauczyciel gra na bębenku*

*Wrzucamy kasztany, wrzucamy żołędzie,
pełny koszyk będzie.*

*ustawiają się dookoła dywanu, na środku którego stoi duży
kosz i próbują wrzucić do niego kasztany i żołędzie*

Prowadzący może umówić się z dziećmi, że rzucają dary jesieni do dużego kosza, dopóki ich koledzy z pary mają kasztany i żołędzie w „koszyku”. Kiedy wszystkie „koszyki” będą puste, następuje zmiana ról w parach i zabawa rozpoczyna się od początku.

- **„Kasztanki” – zabawa ruchowa w parach ilustrująca treść piosenki**

Kasztanki

(sł. Gabriela Gaśienica, muz. Monika Majewska)

*Spadły z drzewa dwa kasztany
i wesóło idą w tany!*

*Małe rączki swe podają
i na boki się kiwają. / x2*

*Spadły z drzewa dwa kasztany
i wesóło idą w tany!*

*Prawą nogą, lewą nogą
tupią najmocniej jak mogą. / x2*

*Spadły z drzewa dwa kasztany
i wesóło idą w tany!*

*Podskakują sobie żwawo
i machają ręką prawą. / x2*

*Spadły z drzewa dwa kasztany
i wesóło idą w tany!*

A zmęczone po zabawie...

Bęc! Chowają się już w trawie. / x2

- **Jesienne domino – zabawa w parach.** Zebrane podczas spacerów dary jesieni (liście, patyki, kasztany, orzechy, jarzębina, żołędzie itp.) można wykorzystać do robienia łańcucha według zasad układania domina. Pierwsze dziecko kładzie np. patyk i orzech, kolejne szuka w swoich zbiorach pasujących darów, które może dołożyć z jednego lub drugiego końca oraz dodaje np. kasztan.

Tak jak każda płytką domina ma dwie części – tak i tutaj maluchy układają dwa przedmioty obok siebie – jeden: pasujący do poprzedniego i drugi: dowolny.

Zabawy i rozmowy inspirowane wierszem

- **„Kasztany” – wysłuchanie fragmentów wiersza Ewy Szelburg-Zarembiny**

Kasztany

(Ewa Szelburg-Zarembina)

*Weż brązowe paletko,
synku kochany.
Pójdziemy do parku
zbierać kasztany.*

*Leżą tam jak małe,
zielone jeże.
Kto z nas, synku, prędzej
i więcej zbierze?
(...)*

*I co z nich zrobimy:
krówki czy konie?
I kto przy tym bardziej
popłami dłonie?
(...)*

(Źródło: Ewa Szelburg-Zarembina, „Wiersze dla dzieci”,
Wydawnictwo SBM, Warszawa 2014, s. 32)

- **Przykładowe pytania do treści wiersza:** *Co robiła w parku mama z synkiem? O jakiej porze roku z drzew spadają kasztany? Do czego podobne są kasztany? Co można zrobić z kasztanów?*

- **Kasztanowe cudaki – propozycje wykonania prac z materiału przyrodniczego. Poziom I:** Maluchy mieszają dwa kolory plasteliny (np. brązowy i czarny, biały i czarny), a następnie modelują z niej kulkę. Wyciągają fragment z przodu, formując ryjek i przyklejają od spodu cztery małe kuleczki (łapki jeża). Na górnej części kulki mocują połowę zaszuszonej łupiny kasztana, tworząc kolce, a na końcu ryjka wciskają suszony goździk – nos i dwa goździki powyżej – oczy. **Poziom II:** Z zebranych wcześniej skarbów jesieni (kasztany, żołędzie, jarzębina, łupiny kasztanów) przedszkolaki wykonują dowolne postaci – ludziki, zwierzątka. Mogą łączyć ze sobą elementy plasteliną lub z pomocą nauczyciela zamocować je, wbijając na zapałki lub wykałaczki.

- **Kasztanem malowane – ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej.** W dużym pudełku po butach należy umieścić kartkę tak, by przykryła dno. Za pomocą pipety nauczyciel wlewa na kartkę kilka kropel farby plakatowej w dwóch kolorach. Przedszkolaki wrzucają do środka kasztan i poruszają pudełkiem w taki sposób, by turlał się po kartce. Uważają jednocześnie, aby nie wypadł z pudełka.

Kasztany wykorzystywane do tej pracy muszą być świeże (wyschnięte mogą być zbyt lekkie, aby przeprowadzić farbę).

Zabawy i rozmowy inspirowane opowiadaniem

- **„Kasztanek w przedszkolu” – wysłuchanie opowiadania Gabrieli Gąsienicy.** Treść opowiadania znajdziesz na stronie www.opowiadania.blizejprzedszkola.pl. Przykładowe pytania: *Jak kasztanek trafił do przedszkola? Jakie domki dzieci przygotowały dla swoich gości? (Gdzie zamieszkały liście? Jaki domek miały kasztany, orzechy i żołędzie? Gdzie zamieszkała Panna Jarzębinka?) W jaki sposób przedszkolaki bawiły się skarbami przyniesionymi z parku w koszyku? Co by się mogło wydarzyć, gdyby kasztanek nie trafił do koszyka przedszkolaków?*

- **Kasztanku, gdzie jesteś?! – zabawa doskonaląca umiejętność reagowania na instrukcję słowną.** Wybrane dziecko odwraca się tyłem. W tym czasie nauczyciel ukrywa w sali

kasztan. Ochotnik ma za zadanie odnaleźć ukryty kasztan. Pozostałe osoby mogą podpowiadać, używając określeń *ciepło* – jeśli zbliża się do kasztana lub *zimno* – jeżeli się od niego oddala. Dziecko, które odnajdzie zgubę, wybiera następnego szukającego i ukrywa kasztan w sali.

- **Jarzębinowe korale – ćwiczenie manualne.** Dzieci nawlekają owoce jarzębiny (delikatnie wysuszone) na żyłkę (jeżeli jest sztywna, może zastąpić igłę; można też wykorzystać zaokrągloną igłę). Kiedy przedszkolaki nawleką korale, nauczyciel powinien związać żyłkę, aby z niej nie wypadły.

Zabawy i rozmowy inspirowane piosenką

- **„Kasztanki” – wysłuchanie fragmentów piosenki.** Nauczyciel odtwarza nagranie z piosenką „Kasztanki” (źródło: Urszula Smoczyńska, „Kalendarz Muzyczny w przedszkolu. Piosenki i akompaniamenty cz. II ŚREDNIAKI”, Wydawnictwo Pani Twardowska, Warszawa 2012, utwór: 11) lub śpiewa fragment piosenki.

Kasztanki (sł. Janina Osińska, muz. Łucja Drège-Schielowa)

*Wiatr pogłaskał stary kasztan po złotej czuprynie,
A w ogródku już kasztanki skaczą po ścieżynie.
Kto się z nami bawić chce w kasztankową grę?
Kto się z nami bawić chce w kasztankową grę?*

*Jeden w prawo, drugi w lewo, trzeci skoczył boczkiem,
Ten malutki, okrągłutki w trawie błyska oczkiem.
Kto się z nami bawić chce w kasztankową grę?
Kto się z nami bawić chce w kasztankową grę? (...)*

(Źródło: Urszula Smoczyńska, „Kalendarz Muzyczny w przedszkolu”,
Wydawnictwo Pani Twardowska, Warszawa 2012, s. 75)

- **Kasztankowy taniec – zabawa ruchowa przy piosence.** Przedszkolaki poruszają się po podłodze w rytmie piosenki „Kasztanki”, trzymając w dłoniach kasztany. Na powtarzający się fragment tekstu: *Kto się z nami bawić chce w kasztankową grę?* ★ przykucają i uderzają kasztanami o podłogę ★★ lub zatrzymują się, łączą się w pary z osobami, które stoją najbliżej i uderzają swoimi kasztanami w kasztany partnera.

Zabawy logopedyczne

Ćwiczenia ortofoniczne

- **„Mam!”.** Nauczyciel wypowiada wyliczankę Moniki Majewskiej, pokazując na palcach liczebnik i powtarzając nazwy owoców tyle razy, ile wynika z treści wyliczanki. Za każdym razem, gdy wypowie nazwę owocu, chowa jeden palec. Następnie recytuje tylko wytłuszczone fragmenty

wyliczanki ★ i pokazuje na palcach liczebnik, a maluchy powtarzają nazwę tyle razy, ile palców pokazuje nauczyciel; ★★ a maluchy wypowiadają nazwy owoców tyle razy, ile wynika z treści.

Mam!
(Monika Majewska)

Mam dwie szyszki

szyszki, szyszki

i trzy żołądźcie.

żołądźcie, żołądźcie, żołądźcie

Mam dwa kasztany

kasztany, kasztany

i mam jeden liść. – liść

Ciii... – przykładamy palec do ust

Wyliczankę można wykorzystać również do zabaw matematycznych. Wówczas nauczyciel wypowiada ją bardzo powoli, robiąc przerwę po każdym wersie. Dzieci mają w tym czasie wyjąć z koszyka tyle owoców, ile wynika z tekstu, a następnie układać na dywaniku w takiej kolejności, w jakiej pojawiają się w wyliczance (liczbę darów w treści wyliczanki można dowolnie modyfikować).

Ćwiczenia buzi i języka

- „Orzechy”. Nauczyciel recytuje krótką rymowaną, a dzieci wykonują ćwiczenia.

Orzechy
(Gabriela Gąsienica)

Wraca z sadu Ania mała,

dzieci przesuwały językiem po górnej wardze

raz w jedną, raz w drugą stronę

kosz orzechów nazbierała.

drapią delikatnie dolną wargę górnymi zębami,

przesuwając wargę raz w jedną, raz w drugą stronę

Podzieli się z wiewiórkami

dotykają czubkiem języka po kolei górnych zębów

one podziękują Ani.

robią z ust „dziubek” i wysyłają całusy

Ćwiczenia oddechowe

- **Wiatr i liście.** Na stoliku nauczyciel wyznacza (np. za pomocą taśmy malarskiej) dwa tory i na początku każdego umieszcza liść. Zadaniem dzieci będzie przesunięcie liścia na drugi koniec toru bez użycia rąk – dmuchając, wprawiając liście w ruch.

Zabawy paluszkowe

Maluchy zdejmują pantofle i ustawiają się w kole na dywanie, trzymając w dłoniach żołądźcie. Wykonują gesty zgodnie z treścią wierszyka.

Żołądźcie
(Gabriela Gąsienica)

W parku stoi dąb okazały.

podnoszą ręce, ściskając w dłoniach żołądźcie

Na wietrze się jego gałęzie poruszały.

poruszają dłońmi w różne strony

Pac, pac! Żołądźcie z drzewa lecą,

opuszczają dłonie na podłogę

toczą się po trawie – wprost pod nogi dzieciom!

wkładają żołądźcie pod stopy i delikatnie poruszają nimi,

wykonując masaż stóp żołądźkami

Zabawy dydaktyczne

- **Koszyk Pani Jesieni – zabawa sensoryczna.** Nauczyciel przygotowuje wcześniej w koszyku dary jesieni (jabłko, gruszki, śliwki, żołądźcie, kasztany, jarzębinę, orzechy) i przykrywa je materiałem. Ochotnicy podchodzą do koszyka, zamykają oczy i za pomocą dotyku próbują odgadnąć, co znajduje się w koszyku. Prowadzący zachęca maluchy do określania cech danego owocu (czy jest duży/mały; gładki/szorstki/miękki/twardy). **Poziom II:** Po wyjęciu z koszyka owoców dzieci mają za zadanie włożyć do jednego koszyka owoce jadalne dla ludzi, a do drugiego owoce, które nie są jadalne.

Prowadzący zwraca uwagę na to, że niektóre owoce jesieni nie są jadalne dla ludzi, ale dla zwierząt tak, np. kasztany, żołądźcie czy owoce jarzębu.

- **Ścieżka sensoryczna – zabawa stymulująca stopy.** Nauczyciel układa na dywanie kilka kartonowych pudełek (przyciętych na wysokość około 20 cm). Do każdego z nich dzieci wsympują dowolny materiał przyrodniczy (np. świeże liście, kasztany, żołądźcie, szyszki, trawa, kamienie, piasek) i układają pudełka jedno obok drugiego, tworząc ścieżkę. Gdy ścieżka jest ułożona, maluchy przechodzą po niej – najlepiej boso (lub w skarpetach). Jeśli któryś przedszkolak ma duże opory, może przejść w pantoflach.

Przy kolejnych powtórzeniach trasy nauczyciel może zasłonić dzieciom oczy chustką i przeprowadzać je do kolejnych pudełek. Ich zadaniem będzie odgadnięcie, co mają pod nogami w danej chwili.

- **Jesienna bajka – zabawa rozwijająca kreatywne myślenie.** Prowadzący przygotowuje różne skarby jesieni oraz dowolne zabawki lub przedmioty codziennego użytku i układa je na środku dywanu. **Poziom I:** Nauczyciel wybiera pierwszy przedmiot i rozpoczyna opowiadanie bajki,

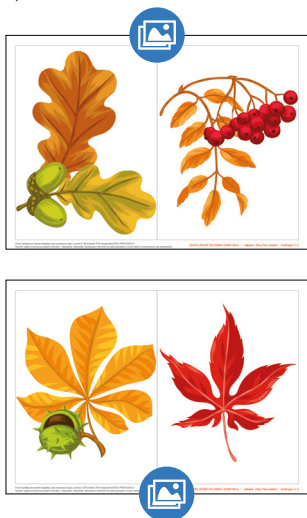

robiąc przerwę za każdym razem, gdy wyjmuję coś nowego, aby dzieci mogły podać nazwę, np. *Dawno, dawno temu pewien mały... (kasztanek) postanowił zwiedzić świat. Maszerował powoli poprzez wysokie trawy, aż tu nagle zobaczył... (ciężarówkę). Pomyślał, że tą ciężarówką mógłby dojechać daleko. Wskoczył na przyczepę i...* Prowadzący kontynuuje opowiadanie w zależności od tego, jakie przedmioty zgromadzi. **Poziom II:** Nauczyciel układa kolejne przedmioty wykorzystane w opowiadaniu obok siebie, a na koniec wybiera ochotników, którzy spróbują odtworzyć treść opowiadania w oparciu o przedmioty-przypominajki.

Jeżeli dzieci będą chciały włączyć się w tworzenie opowiadania, nauczyciel powinien im na to pozwolić. Jednak, kiedy wprowadza się tę zabawę po raz pierwszy, może to być zbyt trudne. Przy kolejnych powtórzeniach maluchy powinny aktywnie uczestniczyć w wyślananiu opowiadania od samego początku.

- **Dary Pani Jesieni – układanie puzzli.** Ćwiczenie z serii część-całość (na podstawie rozdziału „Wspomaganie maluchów w poznawaniu zwierząt i właściwym ich traktowaniu”, [w:] Edyta Gruszczyk-Kolczyńska, Ewa Zielińska, „Dwulatki i trzylatki w przedszkolu i w domu...”, wyd. CEBP, Kraków 2012, s. 104-110). Dziecko ma przed sobą jesienne obrazki (żołędzie, kasztany, liście) podzielone na ★ trzy części, ★★ cztery części. Gdyby maluch miał kłopot ze złożeniem obrazka, prowadzący układa puzzle, pokazując dziecku całość i rozsuwa elementy, aby mogło je samodzielnie złożyć.

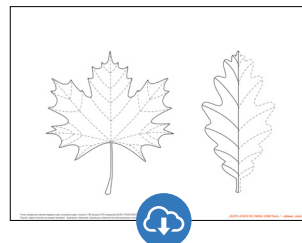
- **Kasztanowa gra – zabawa zręcznościowa.** Nauczyciel przygotowuje dziesięć kasztanów na plastikowym talerzu, a obok układa drugi pusty talerzyk. Pomiedzy talerzami stoi klepsydra wyznaczająca czas na wykonanie zadania. ★ Ochotnicy mają przenieść kasztany za pomocą dużych szczyptec do ogórków z jednego talerza do drugiego – do momentu, w którym piasek przestanie się przesypywać. Za każdym razem dzieci przeliczają, ile kasztanów udało im się przenieść. ★★ Dzieci w parach wykonują zadanie na czas. Każdy

maluch ma swój talerzyk, do którego stara się przenieść jak najwięcej kasztanów, zanim piasek w klepsydrze się przesypie. Wygrywa dziecko, które ueziera więcej kasztanów.

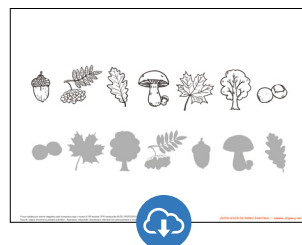

Można też wprowadzić modyfikację i wykonać kasztany z kolorowego papieru z wystającą łupinką, za którą dzieci będą mogły chwytać małymi spinaczami do bielizny.

- **Liście – ćwiczenie grafomotoryczne.** Dzieci otrzymują karty pracy z konturami liści. W jednym mają narysować nerwy liścia, kreśląc ołówkiem po śladzie, a w drugim – uzupełnić połowę, rysując po śladzie. Następnie mogą ★ pokolorować liść bez wychodzenia za linie.

- **Dopasuj cień – doskonalenie percepcji wzrokowej.** Maluchy otrzymują karty pracy i mają pokolorować obrazki, a następnie połączyć je z cieniami za pomocą pętelki.

Zabawy muzyczne

- **Orzechowe rytmy – zabawa rytmiczna doskonaląca pamięć słuchową.** Dzieci siedzą w kole, trzymając w dłoniach orzechy włoskie, a nauczyciel recytuje tekst do rytmiczacji:

*Dwa orzechy w dłoniach mam,
ładnie zagram na nich wam.*

Prowadzący wystukuje orzechami dowolny prosty rytm, a dzieci mają go powtórzyć. Ochotnicy prezentują własne rytmy (zaczynając od wypowiedzenia treści rymowanki), a pozostałe osoby je powtarzają. ★★ Prowadzący może proponować trudniejsze rytmy, np. dwa uderzenia orzechami o siebie, dwa uderzenia w kolana i jedno o podłogę.

- „Orzechowe pizzicato” – zabawa rytmiczna przy muzyce (inspirowana metodą Aktywnego Słuchania Muzyki Batii Strauss). Uczestnicy zabawy trzymają orzechy włoskie. Nauczyciel odtwarza utwór instrumentalny „Orzechowe pizzicato” (dostępny na stronie www.dopobrania.blizej-przedszkola.pl) i ilustruje gestami jego rytm. Dzieci powtarzają ruchy prowadzącego. **Etap I:** Nauczyciel i dzieci zajmują miejsce w kole w siadzie skrzyżnym i uderzają rytmicznie o podłogę orzechami (na zmianę prawą i lewą dłoń – w rytmie narzuconym przez utwór). Na dźwięk dzwonka uderzają orzechem o orzech. **Etap II:** Maluchy poruszają się na palcach po sali w rytmie utworu (naprzemiennie stawiając stopy w rytmie narzuconym przez utwór). Gdy słychać dźwięk dzwonka, zatrzymują się i uderzają orzechem o orzech.

- „Wirujące liście” – zabawa muzyczno-ruchowa. Maluchy stoją w rozсыпce, trzymają liść. Gdy w tle słychać utwór „Wirujące liście” w wersji instrumentalnej, prowadzący spaceruje pomiędzy dziećmi i kolejno je dotyka. Dotknięta osoba zaczyna tańczyć, wprawiając w ruch swój listek. Na przerwę w muzyce przedszkolaki stają nieruchomo. Gdy ponownie rozlegnie się muzyka, zabawa zaczyna się od nowa.

Zabawy plastyczne i przestrzenne

- Jesienne drzewo – praca plastyczna z wykorzystaniem metody frotażu. **Etap I:** Podczas spaceru każde dziecko otrzymuje kartkę, którą przykładą do pnia drzewa (można ją delikatnie przykleić taśmą klejącą). Maluchy pocierając kartkę brązową lub czarną kredką woskową, odbijają fakturę kory na kartce. **Etap II:** Dzieci po powrocie do przedszkola wydzierają z poprzednio zarysowanej kartki pasek o szerokości około 4-5 cm i przyklejają go na błękitnej kartce, tworząc pień drzewa. Następnie wydzierają kilka cieńszych pasków i również je przyklejają, tworząc gałęzie. Gdy drzewo będzie gotowe, maluchy obrywają małe kawałki ze świeżych liści i przyklejają je na gałęziach. Zamiast liści można wykorzystać maleńkie kawałki wydarte z kolorowych gazet podczas zajęć porannych.

- Malowane liście – rozwijanie umiejętności właściwego poruszania pędzlem podczas malowania. **Wariant I:** Dzieci malują liście tak, by całe zostały pokryte farbą (w jesiennych kolorach), po czym odbijają je jak pieczętki na białym arkuszu. Warto wykorzystać liście o różnych kształtach i wielkościach. **Wariant II:** Maluchy malują na dużych liściach farbami – cienkim pędzelkiem (lub ciemnym pisakiem) – dowolne wzory (kropki, paski, esy-floresy). Mogą też malować tylko po liniach nerwów liści.

Nauczyciel powinien przed rozpoczęciem malowania zaznaczyć, że zbyt silne naciskanie na liść może sprawić, że się przerwie. Prezentuje sposób posługiwania się pędzlem, a następnie płucze go w wodzie, przyciska do krawędzi pojemnika, aby pozbyć się nadmiaru wody, i nabiera nowy kolor.

Zabawy teatralne

- Teatrzyk z jesiennych skarbów – rozwijanie mowy dialogowej z wykorzystaniem materiału przyrodniczego. Przygotowane przez dzieci postaci z kasztanów i innych darów jesieni można wykorzystać do odgrywania scenek lub też do stworzenia wspólnego przedstawienia. Maluchy mogą też tworzyć spontaniczne dialogi z wykorzystaniem jesiennych cudaków. Jako scenografię można wykorzystać makietę lasu lub parku wykonaną przez dzieci.
- Kasztan jest... – zabawa pantomimiczna. Każde dziecko trzyma w dłoni jeden kasztan. Prowadzący wymienia cechę kasztana, a maluchy próbują to pokazać, np. *kasztan jest... bardzo ciężki; bardzo gorący; lekki jak piórko; klejący; skaczący; śliski.*

Opowieści słowno-ruchowe

Jesiennie spacerujemy (Gabriela Gąsienica)

Przyszła jesień... Przez okno widać jej pierwsze oznaki (*dzieci przykładają dłoń do czoła i rozglądają się*). Pora wybrać się na spacer, może uda nam się znaleźć jakieś jesiennie skarby! Robi się coraz chłodniej, więc musimy się ciepło ubrać: zakładamy buty, kurtki, czapki... (*naśladują zakładanie kolejnych części garderoby*). Gotowi? Idziemy! (*maszerują po sali*). Popatrzcie na drzewa... (*rozglądają się*) – jedne są wysokie (*stają na palcach, wyciągają ręce*), a drugie niskie (*przechodzą do przysiadu*). Idziemy dalej (*maszerują*). O! Kto rozpoznaje to drzewo? To kasztanowiec. Poszukajmy kasztanów... (*robią skłony obustronne podczas marszu*). Popatrzcie na gałęzie – wiatr delikatnie kołysze kolorowymi liśćmi (*kołyszą wyciągniętymi rękami w dowolnych kierunkach*). Niektóre spadają na ziemię (*delikatnie i powoli opadają na dywan*). Mały jeżyk bardzo się z tego cieszy, ponieważ uwielbia chować się w liściach (*zwijają się w kulkę*). Idziemy dalej (*maszerują*). Uważajcie na kałuże! (*przeskakują obunóż kilka razy*). Zobaczcie, jakie piękne liście... ile żółdździ! Zabierzemy trochę do przedszkola (*robią skłony obustronne podczas marszu*). Zaczął padać deszcz... (*naśladują padający deszcz*). Biegniemy do przedszkola! (*biegną w miejscu*). A teraz odpoczywamy (*leżą na dywanie, oddychają głęboko*) i przypominamy sobie, jak miło spacerować jesienią po parku.

Zabawy i ćwiczenia ruchowe

Jesienna gimnastyka – propozycje ćwiczeń gimnastycznych z wykorzystaniem darów jesieni (opracowanie Gabrieli Gąsienica)

- Spadające kasztany – zabawa orientacyjno-porządkowa. Dzieci stoją w rozсыпce na dywanie, wznosząc ręce, jakby się trzymały gałęzi (są „kasztanami”). W czasie, gdy gra

grzechotka, kołysz się na boki – jakby je kołysał wiatr. Gdy nauczyciel uderzy w bębenek, „kasztany” spadają na ziemię – maluchy wykonują przysiad podparty. Ćwiczenie należy powtórzyć kilka razy.

- **Zrywamy orzechy – ćwiczenie dużych grup mięśniowych.** Przedszkolaki poruszają się po sali w rytmie utworu „Orzechowe pizzicato”. Gdy nauczyciel zatrzyma muzykę i powie: *zrywamy orzechy*, wspinają się na palce i wyciągają ręce, jak najwyżej potrafią. Kiedy ponownie rozlegnie się muzyka, spacerują po dywanie w jej rytmie.

- **Język w liściach – zabawa z czworakowaniem.** Maluchy poruszają się na czworakach po dywanie przy dowolnej spokojnej muzyce. Na sygnał „języki” zwijają się w kulkę i udają, że zasypiają.

Zabawy w języku angielskim

- **Leaves – utrwalenie w zabawie nazw kolorów.** Nauczyciel prezentuje dzieciom liście w czterech kolorach, wypowiadając ich nazwy w języku angielskim: *red, yellow, green, brown*. Maluchy stoją w kole i trzymają w dłoniach liście w jednym z czterech kolorów. W tle słysząc utwór instrumentalny „Wirujące liście”, a gdy prowadzący podniesie liść i wypowie nazwę koloru, np. *red*, osoby, które mają czerwony liść, wchodzą do środka i tańczą w rytm muzyki. Na zmianę koloru dzieci z czerwonym liściem wracają do koła, a kolejny kolor liści wiruje w rytm muzyki na środku koła. ★★ Przy kolejnych powtórzeniach zabawy prowadzący nie pokazuje koloru liści, tylko wypowiada ich nazwę w języku angielskim, a dzieci same mają się zorientować, o jaki kolor chodzi.

- **„Leaves” – zabawa z piosenką.** Nauczyciel śpiewa piosenkę i jednocześnie prezentuje liście w kolorach pojawiających się w piosence (*red, yellow and brown*). Maluchy podnoszą z dywanu liście w jednym z trzech kolorów (mogą to być prawdziwe duże liście lub sylwetki wycięte z papieru). Następnie dzieci ustawiają się w kole w kolejności, jaką poda prowadzący – na zmianę liść czerwony, żółty, brązo-

wy, czerwony, żółty, brązowy... Na początek nauczyciel recytuje tekst piosenki powoli, bez melodii, podpowiadając przedszkolakom gesty, które mają wykonać. Gdy maluchy je opanują, przeprowadza zabawę z muzyką.

Leaves

(sł. Natalia Łasocha, muz. Monika Majewska)

Leaves are falling down – red, yellow and brown.

Red, yellow and brown

leaves are falling down. / 2x

dzieci stoją w kole i falują liśćmi wysoko; na znak nauczyciela (liść w danym kolorze podniesiony w górę) osoby, które mają taki sam kolor liścia, okręcają się dookoła siebie i przykucają

Leaves are on the ground – red, yellow and brown.

Red, yellow and brown

leaves are on the ground. / 2x

dzieci w pozycji kucznej poruszają liśćmi w górę; na znak nauczyciela kładą się w pozycji na brzuchu, trzymając liście przed sobą i delikatnie podnoszą do góry (na tyle, ile mogą), po czym kładą je na podłodze – ruch powtarzają dwa razy

(Źródło: Natalia Łasocha, „My First Little Songs. Piosenki i zabawy wspomagające naukę języka angielskiego dla dzieci w wieku przedszkolnym”, płyta 1, utwór nr 3, Wyd. CEBP 24.12 Sp. z o.o., Kraków 2016) ■

W trakcie zajęć warto dodatkowo sięgnąć po następujące pozycje czytelnicze:

Wiersze: Ch. Bjork „Rok z Linneą” (fragmenty); J. Faliszewska „Jesienna bajka”.

Bajki i opowiadania: W. Broniewski „Zbieramy kasztany”; D. Gellner „Jesienny pociąg”; M. Konopnicka „Jesienią”, „Orzeszki”; U. Kozłowska „Jesień wcale nie jest smutna”; L. Krzemieniecka „O dębnie, co żółędzie rozdawał”; B. Lewandowska „Stragan Pani Jesieni”; H. Zdzitowiecka „Skarby jesieni”.

REKLAMA

SKOLENIE OTWARTE, Kraków, 22 października 2016 r.

LEARN HOW TO TEACH

Twórcze i inspirujące zajęcia z języka angielskiego w przedszkolu

Wzbogać swój warsztat pracy i zainspiruj się do stosowania różnorodnych oraz twórczych metod prowadzenia zajęć językowych z małym dzieckiem. Poznaj atrakcyjne zabawy, gry i projekty możliwe do zrealizowania na zajęciach językowych w przedszkolu.

Informacje i zapisy na

www.akademiaedukacji.eu